

CYFARFOD	Cabinet Cyngor Gwynedd
DYDDIAD	18 Mai 2021
AELOD CABINET	Cynghorydd Cemlyn Rees Williams
SWYDDOG	Gwern ap Rhisiart
TEITL YR EITEM	Ysgol newydd yng Nghricieth

1. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Gofynnir i'r Cabinet gadarnhau'n derfynol y cynnig a roddwyd drwy rybudd statudol, i gynyddu capasiti Ysgol Trefferthyr i 150 ac adleoli'r ysgol i safle amgen y cyfeirir ato fel safle A497 ar 1 Medi 2023, yn unol ag Adran 53 o'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion 11/2018.

2. Y RHESWM DROS YR ANGEN AM BENDERFYNIAD

Pwrpas yr adroddiad hwn yw adrodd i'r Cabinet yn dilyn cyfnod gwrthwynebu ar y cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Trefferthyr i 150 ac adleoli'r ysgol i safle amgen, Y cyfeirir ato fel safle A497 ar 1 Medi 2023.

3. CYFLWYNIAD

- 3.1 Cyflwynodd Cyngor Gwynedd 'Cais Strategol Amlinellol' am gyllid o'r Rhaglen Ysgolion 21ain Ganrif (Band B) i Lywodraeth Cymru yn 2017. Ynndo, clustnodwyd cyllideb o £4.97m ar gyfer adeiladu ysgol newydd yng Nghricieth fel rhan o raglen gyfalaf gwerth £56.14m gyda chyfraniad o £37.46m gan Lywodraeth Cymru a £18.68m o arian cyfatebol gan Gyngor Gwynedd. Roedd y cais am gyllid i adeiladu ysgol newydd yng Nghricieth yn sgil cyflwr gwael adeilad Ysgol Trefferthyr.
- 3.2 Yn ei gyfarfod ar 2 Ebrill 2019, bu i'r Cabinet ([Adroddiad Cabinet – Eitem 8](#)) gymeradwyo'r hawl i gychwyn trafodaethau lleol er mwyn adnabod opsiynau ar gyfer adeiladu ysgol gynradd newydd yng Nghricieth.
- 3.3 Sefydlwyd Panel Adolygu Lleol ym Mehefin 2019 a chynhaliwyd cyfres o gyfarfodydd rhwng Mehefin 2019 a Mehefin 2020. Roedd cynrychiolwyr o'r Corff Llywodraethol, pennaeth Ysgol Trefferthyr, Cadeirydd y Corff Llywodraethol a'r Aelod Lleol yn aelodau o'r panel. Yn ystod y cyfarfodydd trafodwyd anghenion yr ysgol a rhoddwyd ystyriaethi nifer o safleoedd posib ar gyfer lleoli'r ysgol newydd, gan gynnwys y safle presennol ynghyd â lleoliadau eraill a oedd wedi eu hadnabod ar y cyd gyda'r Corff Llywodraethol. Yn dilyn cynnal gwerthusiad o'r holl safleoedd, bu i'r Panel gytuno ar safle A497 fel y safle ffafredig.
- 3.4 Yn ei gyfarfod ar 13 Hydref 2020, bu i'r Cabinet ([Adroddiad Cabinet – Eitem 6](#)) gymeradwyo cynnal ymgynghoriad statudol yn unol â gofynion adran 48 o Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 ar y cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Trefferthyr i 150 ac adleoli'r ysgol i safle amgen, cyfeirir ato fel safle A497 ar 1 Medi 2023, gan adrodd yn ôl i Gabinet yn dilyn cwblhau'r ymgynghoriad.

4. YMGYNGHORIAD STATUDOL

- 4.1 Yn unol â Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a gofynion statudol y Cod Trefniadaeth Ysgolion (011/2018), cynhaliwyd cyfnod ymgynghori statudol ar y cynnig gydag ymgynghorai perthnasol rhwng 6 Tachwedd 2020 a 18 Rhagfyr 2020.
- 4.2 Lluniwyd [dogfen ymgynghori](#) statudol a dosbarthwyd copi o'r ddogfen i'r holl ymgynghorai perthnasol.
- 4.3 Yn ogystal, crëwyd [dogfen ymgynghori addas i blant cynradd](#) gydag holiaduron cysylltiedig. Trefnwyd fod pennaeth Ysgol Trefferthyr yn hwyluso sesiynau gyda disgyblion yr ysgol er mwyn derbyn eu hymatebion i'r cynnig.
- 4.4 Derbyniwyd 10 ymateb i'r ymgynghoriad statudol gan y cyhoedd, Cyngor Tref, llywodraethwyr, rhieni ac Estyn ynghyd â 78 o ymatebion gan ddisgyblion.
- 4.5 Cyflwynwyd adroddiad ar yr ymgynghoriad i Gabinet ([Adroddiad Cabinet – Eitem 6](#)) ar 26 Ionawr 2021. Bu i'r Cabinet ystyried y sylwadau a dderbyniwyd yn ystod y cyfnod ymgynghori statudol ynghyd â'r ymatebion i'r sylwadau hynny, a chymeradwywyd cynnal cyfnod gwrthwynebu drwy gyhoeddi Rhybudd Statudol ar y cynnig i gynyddu capasiti Ysgol Trefferthyr i 150 ac adleoli'r ysgol i safle amgen, cyfeirir ato fel safle A497 ar 1 Medi 2023.

5. CYFNOD GWRTHWYNEBU

Cyhoeddwyd y [Rhybudd Statudol \(Atodiad A\)](#) ar 24 Chwefror 2021, gan gychwyn cyfnod gwrthwynebu o 28 diwrnod. Rhoddwyd y rhybuddion ar giatiau'r ysgol ac ar wefan y Cyngor. Bu i'r holl ran-ddeiliaid perthnasol dderbyn e-bost gyda chopi o'r rhybudd i'w hysbysu fod y cyfnod gwrthwynebu wedi cychwyn ar 24 Chwefror 2021. Daeth y cyfnod gwrthwynebu i ben ar 24 Mawrth 2021, ac ni dderbyniwyd unrhyw wrthwynebiad.

6. CYLLID CYFALAF

Rydym bellach wedi cytuno achos fusnes a chyllid cyfalaf terfynol efo Lywodraeth Cymru am gyllid Rhaglen Ysgolion 21ain Ganrif i adeiladu'r ysgol newydd yng Nghricieth. Derbyniwyd cadarnhad ar 24 Mawrth 2021 bod y cais wedi bod yn llwyddiannus ac y bydd Llywodraeth Cymru yn cyfrannu £3,174,162, sef 65% tuag at gyllideb cyfalaf terfynol o £4,883,326 ar gyfer agwedd datblygu yr ysgol, gyda Chyngor Gwynedd yn cyfrannu'r £1,709,164 sy'n weddill o gyllid sydd wedi ei neilltuo ar gyfer prosiectau sy'n rhan o Raglen Ysgolion 21ain Ganrif.

Mi fydd uned blynnyddoedd cynnar hefyd yn cael ei gynnwys ar safle'r ysgol newydd. Er yn rhannu'r un safle, mae datblygu yr uned yn cael ei ystyried fel datblygiad ar wahân i'r ysgol a ni fydd yn cael ei ariannu o gyllid Rhaglen Ysgolion 21ain Ganrif. Mae trafodaethau i sicrhau cyllid ar gyfer yr uned yn parhau.

7. ASESIAU EFFAITH AR Y NEWID

7.1 Asesiad effaith ar yr iaith Gymraeg

Mae canllawiau Llywodraeth Cymru (Cod Trefniadaeth Ysgolion 011/2018) yn nodi bod angen cynnal asesiad effaith ar yr iaith Gymraeg fel rhan o unrhyw gynnig i ad-drefnu ysgolion. Cwblhawyd asesiad effaith y byddai adleoli'r ysgol i safle newydd yn ei gael ar yr iaith Gymraeg. Gweler yr adroddiad llawn yn **Atodiad B**.

Nodir yn yr asesiad na fyddai adleoli Ysgol Trefferthyr i safle newydd yng Nghricieth yn cael effaith negyddol ar yr iaith Gymraeg. I'r gwrthwyneb, rhagwelir y byddai mwy o gyfleoedd i blant Cricieth ddefnyddio'r Gymraeg gyda'u cyfoedion yn allgyrsiol ac yn gymdeithasol yn sgil y ffaith y bydd gan yr ysgol newydd well adnoddau ar gyfer cynnal rhagor o weithgareddau y tu allan i oriau ysgol.

7.2 Asesiad Cydraddoldeb

Cwblhawyd asesiad cydraddoldeb ar adleoli'r ysgol i safle newydd. Gweler yr adroddiad llawn yn **Atodiad B**. Deuir i gasgliad na fyddai adleoli Ysgol Trefferthyr i safle arall yn effeithio ar gydraddoldeb, boed yn nodweddion neu ddyletswydd gyffredinol.

Rhagwelir y bydd adeiladu ysgol newydd yn cryfhau agweddau cydraddoldeb oherwydd y bydd yn fwy addas ar gyfer addysgu pob plentyn, yn arbennig dysgwyr gydag anableddau, drwy ddilyn canllawiau adeiladu ysgolion modern.

7.3 Asesiad Llesiant

Mae gan yr Adran Addysg rôl i hyrwyddo nodau llesiant ymysg disgyblion ysgolion y sir drwy ei weithgareddau a phrosiectau. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd ar gyrf ff cyhoeddus yng Nghymru i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol. Fel rhan o'r dyletswydd mae'r Cyngor wedi cyhoeddi amcanion llesiant sy'n amlinellu sut y bydd yn gwella llesiant yn 'Cynllun Gwynedd 2018-23'.

Cwblhawyd asesiad llesiant ar adleoli'r ysgol i safle newydd. Gweler yr adroddiad llawn yn **Atodiad B**.

Yn dilyn ystyriaeth ac asesiad yn unol â gofynion y ddeddf llesiant, ystyriwyd 7 nod y ddeddf ac amcanion llesiant y Cyngor a deuir i gasgliad bod y cynnig yn cwrdd â'r gofynion. Bydd y cynnig hwn yn caniatáu i ni ymateb i, a diwallu anghenion y plant heddiw, a hefyd cryfhau eu llesiant i'r dyfodol.

7.4 Asesiad effaith ar y gymuned

Cwblhawyd asesiad effaith ar y gymuned ar adleoli'r ysgol i safle newydd. Gweler yr adroddiad llawn yn **Atodiad B**.

Ni ragwelir unrhyw effaith negyddol ar y gymuned o adleoli Ysgol Trefferthyr i safle newydd. Byddai'r ysgol newydd yn parhau yng nghymuned y dref ac yn gallu cynnig cyfleusterau a fyddai o fudd i'r dysgwyr a'r gymuned ehangach.

Bydd ystafelloedd modern yr ysgol newydd yn cynnig ei hunain ar gyfer cynnal gweithgareddau cymunedol. Wrth sefydlu'r ysgol newydd bwriedir hyrwyddo defnydd cymunedol i'r gymuned yn ehangach, er mwyn gwneud defnydd llawn o'r ddarpariaeth newydd a'r adnoddau modern.

Byddai adeiladu'r ysgol newydd ar safle A497 yn sicrhau mwy o le ar gyfer y dysgwyr gan gynnig mwy o opsiynau ar gyfer clybiau a gweithgareddau allgyrsiol.

8. ARGYMHELLIAD

Gan na dderbyniwyd unrhyw wrthwynebiad yn ystod y cyfnod gwrthwynebu, a bod Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau cyfraniad o arian cyfalaf Rhaglen Ysgolion 21ain Ganrif ar gyfer adeiladu'r ysgol newydd, argymhellir i'r Cabinet gymeradwyo'r penderfyniad a geisir, sef cadarnhau'n derfynol y cynnig a roddwyd drwy rybudd statudol, i gynyddu capasiti Ysgol Trefferthyr i 150 ac adleoli'r ysgol i safle amgen, Y cyfeirir ato fel safle A497 ar 1 Medi 2023, yn unol ag Adran 53 o'r Ddeddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion (Cymru) 2013 a gofynion y Cod Trefniadaeth Ysgolion 11/2018.

9. CAMAU NESAF

Yn ddarostyngedig ar benderfyniad Y Cabinet, dyma gamau nesaf y broses gydag amserlen amlinellol;

Mai - Mehefin 2021	Cyfnod cyfeirio'r penderfyniad i Weinidogion Cymru: Yn unol ag adran 54 o Ddeddf 2013, o fewn 28 diwrnod i benderfyniad y Cabinet mae posib i'r cynnig gael ei gyfeirio at Weinidog Addysg a Sgiliau Llywodraeth Cymru.
Mehefin 2021 – Mehefin 2023	Cais cynllunio, prynu tir, gwaith datblygu safle, adeiladu a dodrefnu.
1 Medi 2023	Gweithredu'r cynnig: Ysgol Trefferthyr yn symud o'r safle presennol i safle A497

10. BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Y Swyddog Monitro:

Mae'r adroddiad yma wedi bod yn destun cyngor gan y Gwasanaeth Cyfreithiol. Dim sylwadau l'w hychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Y Pennaeth Cyllid:

Fel mae rhan 6 o'r adroddiad yn nodi, mae'r Cabinet eisoes wedi darparu ar gyfer ariannu'r cynllun. Rwy'n cefnogi'r argymhelliad i gadarnhau'n derfynol y cynnig a roddwyd drwy rybudd statudol.

Yr Aelod Lleol:

Da gweld nad oedd unrhyw wrthwynebiad l'r cynnig o symud Ysgol Trefferthyr l'r safle newydd. Falch hefyd o weld fod y Cyngor wedi sicrhau cyfraniad cyllidol o £3,174,162 gan Llywodraeth Cymru tuag at y datblygiad. Edrychaf ymlaen i weld y gwaith ar safle yn cychwyn yn y dyfodol agos.

Atodiadau

Atodiad A: Rhybudd Statudol

Atodiad B: Aseidiadau Effaith

DOGFENNAU CEFNDIR - Mae holl ddogfennau cefndir perthnasol y cynnig ar gael ar wefan y Cyngor trwy ddilyn y ddolen <http://www.gwynedd.llyw.cymru/moderneiddioaddysg>